

VINERI • 23 MARTIE 2012 • ANUL LXIII NR. 12

FOAIA
FONDAT ÎN 1951
100 ANI
BUNĂ

VESTIRE

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

**Clădirea școlii confesionale din Jula a fost dărâmată
Sărut mâna pentru masă! – o nouă emisiune radio
„Profesorul trebuie să fie partenerul părinților”**

CALENDAR ORTODOX

26 martie, luni, Soborul Arhanghelului Gavriil (Odovania Praznicului Bunei Vestiri).
27 martie, marți, Sf. Mc. Matroana din Tesalonic.
28 martie, miercuri, Cuv. Ilarion cel Nou; Cuv. Ștefan, făcătorul de minuni (Denia Canonului cel Mare).
29 martie, joi, Cuv. Mc. Marcu, Ep. Aretuselor.
30 martie, vineri, Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Prooroc Ioad; Sf. Evula (Denia Acatist. Născătoarei de Dumnezeu).
31 martie, sâmbătă, Sf. Mc. Ipatie, Ep. Gangrei; Sf. Acachie Mărt., Ep. Melitinei. (Pomenirea morților).
1 aprilie, duminică, Cuv. Maria Egipteanca. Duminica a V-a din Post

OMUL SĂPTĂMÂNII

Regele Ferdinand

Cu 95 de ani în urmă, pe 23 martie 1917, Regele Ferdinand I a eliberat proclamația prin care a promis pământ și vot universal.

Ferdinand I este unul dintre cele mai importante capete încoronate care au stat pe tronul regelui României. Personalitatea sa este strâns legată de momentul Marii Uniri. Om de o vastă cultură, poliglot și botanist pasionat, Regele Ferdinand a fost sincer dedicat românilor, sub cărmuirea sa înregistrându-se cea mai înfloritoare perioadă a statului românesc modern.

Născut la data de 24 august 1865, Prințul Ferdinand Viktor Albert Meinrad von Hohenzollern-Sigmaringen, pe nume său nobiliar complet, era de fapt fiul Principelui Leopold de Hohenzollern-Sigmaringen, fratele mai mare al Regelui Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, primul rege al României. Ferdinand a ajuns la tron printr-o conjunctură de familie avantajoasă, peste care s-a suprapus și importanța continuității statului român sub forma de regat într-un context politic internațional deosebit de instabil. La vârsta de doar 19 ani, Prințul Ferdinand a venit pentru prima oară în România, la acea dată regatul român fiind compus doar din provinciile istorice ale Moldovei și Munteniei, unite la data de 24 ianuarie 1859 sub sceptrul lui Alexandru Ioan Cuza, primul și singurul domnitor autohton al României moderne.

După scurta sa vizită în România, efectuată în anul 1884, Ferdinand decide să se reîntoarcă în Germania pentru a-și termina studiile. În 1893, principele Ferdinand se stabilește deja la București pentru a-și îndeplini atribuțiile de moștenitor al tronului României. Casa de Hohenzollern-Sigmaringen avea numeroase legături de sânge cu celelalte monarhii importante din Europa. Pe data de 10 ianuarie 1893, Ferdinand se însoară cu Maria de Edinburgh, verișoara sa de gradul trei. Viitoarea regină Maria a României avea o descendență ilustră, bunica sa fiind regina Victoria a Marii Britanii, iar vărul său primar era Țarul Nicolae al II-lea al Rusiei. Regele Ferdinand și Regina Maria au avut împreună 6 copii, trei fete și trei băieți.

La vârsta de 49 ani, Ferdinand I devine rege al României depunând jurământul solemn și luându-și în fața țării angajamentul că va fi un „bun român”. Ferdinand a iubit România și poporul român. Din admirație și respect pentru religia națională a românilor, Ferdinand a renunțat la cultul catolic și s-a botezat de bunăvoie creștin-ortodox pentru a fi în rând cu țara și poporul său. Regele Ferdinand a murit în anul 1927.

București

Secretarul de stat pentru culte al Ungariei în vizită la Patriarhia Română

În ziua de 19 martie, la Reședința Patriarhală din București, PF Părinte Patriarh Daniel I-a primit în audiență pe Szászfalvi László, secretar de stat pentru culte al Guvernului Ungariei. La întâlnire, Szászfalvi a mulțumit pentru primire și a subliniat că noua Constituție și noua Lege a Cultelor religioase, intrate recent în vigoare în Ungaria, creează premisele unei colaborări pragmatice între autoritățile de Stat și comunitățile religioase, se arată într-un comunicat remis de Patriarhia Română.

În acest context, secretarul de stat maghiar a apreciat relațiile foarte bune pe care autoritățile ungare le au cu Episcopia

Ortodoxă Română din Ungaria, reprezentată de PS Părinte Episcop Siluan Mănuilă și a exprimat speranța intensificării cooperării autorităților ungare cu românii ortodocși din Ungaria.

PF Patriarh Daniel a considerat că, pe baza reciprocității dintre cele două sta-

te, este necesară respectarea identității etnice și profesionale ale ortodocșilor români din Ungaria și promovarea dialogului și cooperării bilaterale directe între Statul ungar și fiecare cult religios din Ungaria, după cum, în mod similar, acestea se practică în România. E.I.

Jula

Concert „Junii Jidveului”

Centrul Cultural Românesc din Jula găzduiește vineri, 23 martie, concertul formației vocal instrumen-

tale „Junii Jidveului”. Spectacolul folcloric organizat de către Centrul de Documentare și Informare al

AȚRU, împreună cu Asociația Culturală Artistică Făgeteană, va începe la ora 18.00. A.C.

Poza săptămânii

La Bătănia a sosit primăvara...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:
Bunavestire (foto: din arhivă)

Clădirea școlii confesionale ortodoxe din Jula a fost demolată

Cei care au trecut zilele trecute pe strada Vár din Jula au putut vedea cu ochii lor cum dispare de pe fața pământului o clădire, care timp de aproape 180 de ani a adăpostit școala confesională ortodoxă română din Jula. Aflată la colțul străzilor Eminescu și Vár (până în 1936 aceasta din urmă se numea Român utca – strada Românească), clădirea de la nr. 18 a ajuns în proprietate privată, urmând ca pe locul ei să se construiască camere de pensiune pentru turiști. Înainte de demolarea pereților, a fost dată jos și placa memorială, care vestea trecătorilor că „în această clădire a funcționat școala primară ortodoxă română din Jula”. Astfel, românii din Jula au pierdut definitiv șansa de a redobândi, răscumpăra clădirea fostei lor școli, unde, eventual, se putea realiza mult (și de mult timp) doritul muzeu al românilor din Ungaria.

Românii din Jula au trecut și trec pe lângă clădirea din str. Vár nr. 18 aproape zilnic, aceasta aflându-se în cartierul Orașul Mare Românesc, față în față cu sediul Autoguvernerii pe Țară a Românilor din Ungaria. După închiderea definitivă în 1948 a școlii confesionale românești, timp de 50 de ani, aproape că s-a dat uitării rolul acestei clădiri. Dar în vara anului 1998, în ziua de 12 iunie, la inițiativa unor foști elevi și a Episcopiei Ortodoxe Române, pe perețele acesteia s-a dezvelit o placă memorială. O placă pentru a nu uita...

O școală din secolul XVIII

Primele mențiuni despre existența unei școli primare ortodoxe române în Orașul Mare Românesc din Jula datează din anul 1771, primul dascăl fiind Ioan Dehelean, care instruia în acel an 15 școlari, români și sârbi. „Ioan Dehelean, de rit grec neunit... a învățat pe cei 14 copii și o fată în limba valahă și sârbă”, citează pr.

Teodor Misaroș din Dosarul 40 din 1772, aflat în Arhiva orașului Jula, în lucrarea sa „Din istoria comunităților bisericești ortodoxe române din Ungaria”.

Între 1773–1778 este dascăl Petru Misaroș, urmat la scurt timp de Mihai Teodor și Gavril Sarca, ultimul până în anul 1787. Pe acele vremuri, sarcina înținerii și salarizării învățătorului revenea comunității. Românii de atunci erau săraci și nu puteau plăti dascălul sau îl plăteau doar cu mare întârziere. Așa s-a întâmplat să fie o perioadă destul de lungă, până în 1859, când românii nu aveau dascăli. Despre situația apărută la sfârșitul anilor 1700, cităm tot de la Teodor Misaroș: „Pe acele vremuri se aștepta decretul regal cu privire la reglementarea problemei școlilor ortodoxe. Dar și până atunci, ca învățătorul să nu rămână fără plată, consiliul guvernatorial a îndrumat județul să găsească ceva soluție. Județul a propus orașului ca plata învățătorului să fie

achitată din banii orașului, ceea ce a stârnit protestul catolicilor. După mai multe reclamații ale învățătorului, județul a dispus ca restanța să fie achitată de către credincioșii ortodocși. Dar nici prin aceasta nu s-a rezolvat problema, deoarece mulți au refuzat achitarea. Poate acesta a fost motivul pentru care învățătorii nu se angajau la o situație nesigură, care mai târziu a devenit și mai gravă din cauza situației materiale grele în care a ajuns comunitatea bisericească, în urma construirii bisericii, mistuită de incendiul din 1801.” Regretatul părinte Teodor Misaroș susține că totuși situația grea nu a dus la închiderea școlii, ci la faptul ca locul învățătorilor să fie preluat – probabil – de către preoți.

„Mi s-a rupt sufletul...”

Clădirea în discuție de pe str. Vár nr. 18 a fost achiziționată de comunitatea ortodoxă în anul 1879. De atunci, până la naționalizarea din 1948, copiii românilor din Orașul Mare Românesc au învățat aici. Trecerea de la învățământul confesional la cel de stat s-a făcut treptat. Organizarea școlilor de naționalitate, după război, este reglementată prin Decretul-lege nr. 10.030 din 1945, care prevede dreptul naționalităților de a învăța în limba maternă.

În momentul dezvelirii în anul 1998 a plăcii comemorative, la exact 50 de ani de la desființarea școlii primare ortodoxe din Jula, mai trăiau doi dintre ultimii dascăli care au predat în această școală. De atunci, și Teodor Oltean a plecat în lumea celor dreți. A mai rămas printre noi doar doamna preoteasă Maria Misaroș (născută în 1926), învățătoare aici între anii 1946 și 1947. „Am terminat în vara anului 1946 la școala de fete din Oradea, și din septembrie am venit să predau la Jula. Nu am stat prea mult timp, pentru că în februarie 1947 m-am căsătorit cu soțul

Mijlocul anilor 1900

Anul 2011

Anul 2012

meu, Teodor Misaroș, și în martie deja ne-am mutat la Săcal, acolo unde el a primit parohie. La scurt timp după plecarea mea, școala a fost naționalizată, trecându-se la învățământul de stat. Mi s-a rupt sufletul zilele trecute, când am trecut pe lângă fosta mea școală, și am văzut că se demolează...”, ne-a mărturisit doamna preoteasă Misaroș.

Putea să fie altfel...

Înainte de demolarea clădirii, Tiberiu Iuhas, șeful Oficiului ATRU a dat jos placa memorială așezată acolo în 1998, ducând-o la adăpost. Realizând ultimele fotografii despre clădirea fostei școli confesionale, de la șeful de șantier am aflat că imobilul este în

proprietate privată și se va construi aici o nouă pensiune pentru turiști. Acesta chiar ne-a arătat și planul noii clădiri, care va fi realizată în stilul celei vechi, păstrând multe elemente originale.

Mai mulți intelectuali români din Ungaria, preocupați de realizarea unui muzeu românesc cu vestigii ortodoxe și materiale etnografice, au fost ani de-a rândul de părere că această clădire ar fi fost foarte potrivită (atât pentru locația sa cât și pentru memoria colectivă) pentru a da loc primului nostru muzeu. Nu va mai fi așa. Placa memorială va fi ascunsă probabil într-un sertar, iar muzeul va rămâne în continuare un vis.

E. Iova

Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, noul ocrotitor al Episcopiei Oradiei

La Catedrala episcopală „Învierea Domnului” din Oradea a avut loc duminică, 11 martie, ceremonia proclamării celui de-al doilea hram, „Sfântul Ierarh Andrei, Mitropolitul Transilvaniei”. Sărbătoarea a început sâmbătă seara, 10 martie, la slujba Vecerniei cu Litie, când o părticică din moaștele Sfântului Ierarh Andrei, primită în dar de PS Sofronie, Episcopul Oradiei, din partea ÎPS Laurențiu, Mitropolitul Ar-

dealului, a fost așezată spre închinare în Paraclisul „Sfinții Ierarhi Nicolae, Spiridon și Nectarie” de la demisolul Catedralei episcopale, alături de icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Mănăstirea Izbuc și a raclei cu sfinte moaște a Sfintei Mănăstiri a „Izvorului Tămăduirii” de la Izbuc, Bihor.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită duminică de PS Sofronie, alături de PS

Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, un sobor de ieromonahi, preoți, ierodiaconi și diaconi. PS Siluan a rostit un cuvânt de învățătură în care a reliefat semnificațiile Duminicii a doua din Postul Paștilor și importanța sfinților ierarhi prăznuiți în această zi pentru Biserica dreptmăritoare. După Sfânta Liturghie, s-a dat citire Hrisovului prin care Catedrala episcopală „Învierea Domnului” a primit ca nou ocrotitor pe Sfântul Ierarh Andrei, Mitropolitul Transilvaniei, în prezența reprezentanților structurilor administrative ale episcopiei, ai instituțiilor de stat locale și centrale, ai comunității orădene.

După ce a fost felicitat cu ocazia zilei onomastice, PS Sofronie a mulțumit Bunului Dumnezeu și Preacuratei Fecioare Maria, precum și ÎPS Mitropolit Laurențiu al Ardealului pentru această binecuvântare, de a oferi chiriului Oradiei și catedralei sale un fragment din sfintele moaște ale Sfântului Ierarh Andrei Șaguna. În după-amiaza zilei, PS Sofronie și PS Siluan au oficiat, în paraclisul de la demisolul noii catedrale, Taina Sfântului Maslu.

Sfântul Maslu în limba română, pentru prima oară după 200 de ani

Săptămâna trecută, la biserica ortodoxă română din Malainița, Serbia, a fost săvârșită Taina Sfântului Maslu în limba română, pentru prima oară după 200 de ani. La slujbă au participat preoți atât din România, cât și din Valea Timocului, precum și foarte mulți credincioși din mai multe zone ale Serbiei de Răsărit, mai ales pentru că această Sfântă Taină nu prea este practică în

această zonă nici de preoții sârbi.

„Fiindcă acest an a fost numit de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române *Anul omagial al Sfântului Maslu și îngrijirii bolnavilor*, noi am hotărât ca acest an să fie primul an în care să începem din nou săvârșirea acestei Sfinte Taine”, a declarat părintele Boian Aleksandrovici, vicar administrativ al Timocului.

Seri duhovnicești la Oastea Domnului din Micherechi

Adunarea Oastea Domnului din Micherechi organizează seri duhovnicești în zilele de sâmbătă și duminică, 24–25 martie. În aceste zile, oaspetele adunării va fi pr. Marian Mărcuș din Caransebeș și un grup de credincioși din Bucium. Programul duhovnicesc va avea loc în fiecare zi cu începere de la ora 16.00. Sunt așteptați cu drag toți cei care doresc să-și pregătească sufletele pentru sărbătoarea Paștilor. A.C.

PS Siluan, la conferința ASCOR Arad

În ziua de 8 martie, cu binecuvântarea ÎPS Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului și la invitația domnului Tudor Țuglea, vicepreședintele ASCOR – Arad, PS Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, a sosit în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, conferința cu tema „Importanța relației personale cu Mântuitorul Iisus Hristos, în viața duhovnicească a credincioșilor”. Manifestarea se înscrie în seria conferințelor organizate de ASCOR – Arad, în perioada Postului Mare.

Pornind de la darurile pe care Dumnezeu le-a făcut oamenilor prin Persoana Mântuitorului Iisus Hristos, născut pentru noi, oame-

nii, și pentru a noastră mântuire și de la perioada specială a Postului Mare, perioadă de nevointă pentru a ne însuși aceste daruri și a răspunde chemării lui Dumnezeu, PS Părinte Siluan le-a vorbit numeroșilor credincioși prezenți la această conferință despre importanța deosebită a

relației personale cu Mântuitorul Iisus Hristos, pe care trebuie să o aibă fiecare credincios. În partea a doua a conferinței a răspuns diferitelor întrebări puse în scris de către participanți – informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

„Profesorul trebuie să fie partenerul părinților”

Interviu cu Ana Rocsin Sárközi, noua directoare a școlii generale din Micherechi

Consiliul Local din Micherechi a ales pe 8 martie noul director al școlii generale și grădiniței românești locale, în persoana Anei Rocsin Sárközi. Despre responsabilitățile sale în calitate de director am stat de vorbă chiar în prima sa zi de lucru, pe 19 martie. Am găsit-o pe doamna director la orele dimineții în cabinetul său, cu o mulțime de foi în față, care trebuiau aranjate, completate. Fiind foarte ocupată dar stăpânită de dorința de a reuși să realizeze tot ceea ce și-a planificat, noul director a acceptat să ne acorde un interviu.

– În dosarul de candidare ați conturat cele mai importante proiecte, pe care doriți să le aplicați. Printre acestea se numără și acela de a întări spiritul de echipă între profesori. Cum doriți să vă atingeți acest scop?

– Școala noastră este o instituție unde lucrează 15 profesori și dacă vrem să progresăm, să lucrăm bine împreună, prima dată trebuie să ne acomodăm, să ne cunoaștem. Trebuie să-i cunosc pe colegi cum lucrează, ce idei au și trebuie să discutăm despre scopurile comune. Voi convoca ședințe în fiecare lună. În școala în care am lucrat până acum, ne-am întâlnit lunar cu colegii și am discutat despre cele petrecute în cursul lunii trecute și ce ne așteaptă în luna actuală. Pentru mine este un lucru esențial ca să stăm permanent de vorbă unul cu altul.

– Ați promis că doriți să lucrați pentru creșterea numărului elevilor, care învață la școala din Micherechi. Care va fi primul pas?

– Prima dată vreau să știu exact care este motivul pentru care părinții și-au scos copiii de la școala din sat și i-au dus la alte instituții de învățământ. Voi discuta cu părinții, care deja și-au dus copiii la o altă școală și cu părinții ai căror copii învață aici. Acesta este pentru mine cel mai important lucru. După ce voi afla motivul adevărat, doresc să schimbăm puțin mentalitatea sătenilor, dar și a profesorilor.

– Dar nu este un lucru ușor să schimbi părerea, mentalitatea unei persoane...

– Bineînțeles că nu va fi un lucru ușor, dar dacă știi cum trebuie să abordezi problema, „războiul” pe jumătate e câștigat. Aș vrea să pornesc discuții deschise cu părinții. Mă voi întâlni cu ei și vom face schimb de păreri cu totul altfel decât cum s-au făcut până acum, fiindcă vedem cu toții că aceste discuții nu au fost bune, nu au avut rezultatul cu care să ne putem lăuda. Dacă părinții vor avea nevoie de schimbări în această școală, atunci vom purta discuții cu profesorii și cu primăria ca să facem

pentru copii ca această instituție să fie cât mai atractivă. Părinții trebuie să fie convinși de faptul că învățarea limbii române pentru copiii lor înseamnă un mare avantaj și merită să fie readus la școală și să învețe aici la noi. Vreau să introduc diferite programe sportive, distractive și ca să funcționeze mai bine relația dintre profesori și părinți. Mă voi strădui să avem o

relație bună cu diplomația română din Ungaria, care ne poate ajuta cu diferite programe la însușirea limbii române.

– Ce trebuie să facă un director ca școala să fie un prieten adevărat al copilului?

– În școală trebuie să domine o atmosferă plăcută atât pentru copii cât și pentru profesori. Profesorul trebuie să fie perseverent în relația cu copilul. Voi face tot posibilul ca în viitor așa să fie și în școala noastră.

– Ce înseamnă pentru Dumneavoastră să fiți în contact cu elevii?

– Pentru mine, copilul înseamnă totul. Eu am avut o relație foarte bună cu elevii din școala de unde am venit. Îmi pare rău că nu voi fi dirigintă de clasă, însă voi fi diriginta tuturor copiilor care învață la această școală.

– Înainte de a vă înainta dosarul de director a trebuit să luați

decizii grele, pentru că a trebuit să renunțați la un post sigur pe care l-ați avut la Șercad. Ce v-a determinat când ați spus un da hotărât: vreau să fiu director la școala din Micherechi?

– Acesta este satul meu natal și este un lucru onorabil pentru mine că pot să mă întorc în satul de care m-am despărțit cu mai mult de 20 de ani în urmă.

– Încercați să vă imaginați că sunteți elev al acestei școli! Numiți, vă rog, trei lucruri care vă plac la această școală!

– Primul avantaj este că sunt elev în satul meu natal și nu trebuie să mă scol dis-de-dimineață să fac naveta la o altă școală, unde învăț aceleași materii ca și aici. Al

doilea lucru este că pot să învăț limba mea maternă. Iar al treilea avantaj este că sunt înconjurată de profesori tot din satul meu, care mă pot înțelege mai bine decât, de exemplu, un profesor străin.

– Ce ați schimba la actualul sistem în care funcționează școala?

– Nu pot decât să-mi reiau ideea de la începutul discuției noastre: trebuie concepută din nou relația dintre profesori și părinți. Profesorul trebuie să fie partenerul părinților. Trebuie să aflăm dacă s-a aplicat managementul schimbărilor în învățământ.

Managementul școlar este un cadru de lucru didactic care conduce personalul didactic și administrativ în scopul susținerii procesului instructiv-educativ. Trebuie să respectăm unele norme de conduită: responsabilitate, prestigiu, ordine, motivație.

A. Cioca

Pe scurt...

POCEI

Autogovernarea Românească din Pocei, în colaborare cu Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria organizează, pe 23 martie, cea de-a VII-a ediție a Cupei Tanaszi. Cupa de fotbal, care este organizată în memoria regretatului Ioan Tanaszi, va avea loc în sala de sport a școlii generale.

APATEU

Școala din Apateu, în colaborare cu Centrul de Documentare și Informare și cu Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria organizează, pe 24 martie, cea de-a XIII-a ediție a concursului pe țăra de poezie românească „Mihai Eminescu”. Concursul va avea loc la Căminul cultural din localitate, cu începere de la ora 9.00.

CRÂSTOR

În ziua de 25 martie, de Buna-vestire, Capela ortodoxă din Crâstor își va serba hramul. Sfânta Liturghie Arhierască va fi săvârșită de PS Episcop Siluan și de preotul paroh Alexandru Șereș, cu începere de la ora 10.00.

MICHERECHI

Înscrierea copiilor pentru clasa întâi se va face în perioada 2–6 aprilie, la secretariatul școlii generale din localitate. Pentru înscrierea viitorilor școlari, părinții au nevoie de certificatul de naștere și certificatul medical al copilului.

JULA

Vineri, 13 aprilie, la sediul AȚRU din Julia va avea loc olimpiada la limba și literatură română pentru elevii școlilor generale, proba la oral. Concursul va începe la ora 10.00.

CENADUL UNGURESC

De Sfintele Paști, pe 15 aprilie, la clubul românilor din localitate va fi inaugurată o expoziție de cusături și țesături tradiționale, organizată de femeile care se întâlnesc la șezătoarele care au loc în cursul anului. Vor fi expuse și broderii, goblene și un panou cu broderii de la biserica ortodoxă română din localitate, lucrări de peste o sută de ani donate de credincioase.

Porți deschise pentru preșcolari la școala românească din Jula

Vizita preșcolarilor la școală micșorează distanța dintre grădiniță și școală. Dacă prima vizită la școală este bine organizată, aceasta poate să le producă copiilor o impresie puternică pentru a le stimula dorința de a deveni școlari. Sub acest auspiciu, școala generală din Jula a organizat, pe 13 martie, ziua porților deschise pen-

tru părinții și preșcolari interesați de această instituție de învățământ.

Părinții și viitorii școlari, care au venit din grădinița românească și din alte grădinițe din oraș au avut posibilitatea să viziteze școala și să urmărească câteva ore din clasele ciclului primar. În clasa întâi, a cărei dirigintă este *Eva Pătaș Sabău*, copiii împreună cu

părinții au asistat la o oră de limba română și maghiară. La clasa a 2-a, învățătoarea *Zorica Bordaș* a ținut o oră de matematică și de limba română, iar cei din clasa a 3-a, împreună cu diriginta lor, *Eva Gomboș Ruja*, au primit cu drag copiii la o oră de citire. Învățătoarea clasei a 4-a, *Emilia Gomboș Boca*, i-a introdus pe cei mici în tainele matematicii, și tot în această clasă, profesoara de limba engleză, *Ana Luhas*, s-a străduit să-i introducă pe copii în tainele limbii engleze. *Ana Radici Repisky*, directoarea adjunctă a școlii generale „Nicolae Bălcescu” din Jula ne-a informat că înscrierea micilor elevi va avea loc în perioada 19–20 aprilie, între orele 8.00–16.00, la secretariatul școlii.

A.C.

Spre școală cu bicicleta!

Pentru a parcurge distanța dintre casă și școală, mulți elevi aleg să meargă pe jos sau cu bicicleta. De acum înainte, elevii școlii generale din Micherechi își pot lăsa în siguranță bicicletele, pentru că în iarna anului trecut s-a montat un rastel de biciclete în curtea școlii.

Prin proiectul european KEOP-6.2.0/A/09, primăria din Micherechi a avut posibilitatea să construiască un rastel pentru 100 de biciclete. Inaugurarea dispozitivului a avut loc pe 13 martie, când primărița *Margareta Tat* a vorbit cu bucurie despre proiectul prin care s-a putut realiza acest rastel.

În ziua respectivă, toți elevii au fost aliniați în fața școlii și angrenați de automobilul poliției rutiere, au parcurs cu bicicleta un tra-

seu de mai mulți kilometri pe strada Damjanich-Rákóczi-Sarkadi. Evenimentul a mai constatat și din câteva competiții la care au putut participa toți iubitorii mersului pe biciclete. Premiile valoroase (cele două biciclete) i-au motivat pe copii să participe la concursul organizat pe tema circulației. Competiția s-a desfășurat în curtea și în sala de sport a școlii, dar s-a organizat și o probă teoretică. Aceasta din urmă a constatat din rezolvarea unui chestionar, care făcea referire la regulile de circulație. La finalul competiției, pe baza punctajului acumulat, s-a stabilit clasamentul final. Pe locul întâi s-a clasat *Cristian Bigu* (cl. a 7-a) și *Tiberiu Roșu* (cl. a 4-a) câștigând fiecare câte o bicicletă.

A. Cioca

Întrecere la tenis de masă la școala din Micherechi

Nici în acest an, școala din Micherechi nu a renunțat la organizarea deja tradiționalului concurs de tenis de masă. Astfel, acum

două săptămâni, în sala de sport a școlii s-a desfășurat întrecerea sportivă. Categoriile au fost: clasele 5–6 și 7–8, atât la fete cât și

la băieți. La cele patru categorii, au participat în jur de 50 de copii, care au dat dovadă de multă îndemânare. Elevii care s-au calificat au primit din partea organizatorilor o paletă de tenis.

Clasele 5–6 (băieți):

1. Noel Miron (cl. 6)
2. Zoltan Forogău (cl. 6)
3. Mihai Trunghel (cl. 5)

Clasele 5–6 (fete):

1. Aliz Mihut (cl. 6)
2. Beatrix Boca (cl. 6)
3. Angelica Boca (cl. 6)

Clasele 7–8 (băieți):

1. Gerold Miron (cl. 8)
2. Patric Juhas (cl. 8)
3. Toma Fodor (cl. 7)

Clasele 7–8 (fete):

1. Estera Gherman (cl. 7)
2. Lidia Somogyi (cl. 8)
3. Bernadett Rocsin (cl. 8)

Dumitru Boca

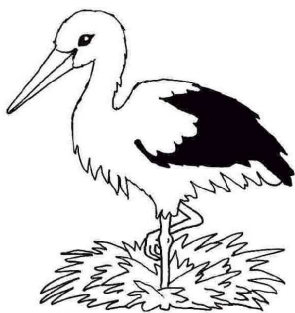
Rețeta bunicii mele

Ai vreo prăjitură, un cozonac sau o mâncare cum numai bunica ta știe să o facă? Îți amintești de clipele când stăteai în bucătăria bunicii tale și te uital la ea ore întregi cum frământă, de exemplu, aluatul, câte condimente presăra în sarmale sau cum făcea „vârzarul”? Întrebați-o pe bunica voastră cum se prepară această mâncare preferată și scrieți rețeta într-un caiet aparte. Dacă aveți posibilitate, faceți și fotografii despre aceste bucate.

Rețetele (scrise în limba maghiară) trimiteți-le apoi prin poștă la adresa redacției „Barátság” (1519 Budapesta, C.P.: 452) sau prin e-mail: baratsag@upcmail.hu, indicând numele tău și al bunicii, de exemplu: „Așa prepară bunica mea, Maria Rocsin Cefan, vârzarul, semnat de Nora Cefan, elevă în clasa a 6-a”.

Aceste rețete ale naționalităților din Ungaria vor fi publicate în cartea de bucate a revistei Barátság, publicația naționalităților din Ungaria. Termenul de trimitere a rețetelor este 15 octombrie 2012.

A.C.

Barza

La cumătra sus pe casă
Vine barza jupâneasă
Și s-așază-ntr-un picior
Și din cioc bate de zor:
Tica, tac, tica, tac,
Copilașii buni îmi plac,
Buni îmi plac!
Barză, barză, ce-ai în gușă?
Zarzăre și-o corcodușă.
Barză, barză, ce-ai în cioc?
O friptură de boboc.
Tica, tac, tica, tac,
Puilor de prânz le fac,
Prânz le fac.
Barza puii își împacă,
Apoi haină nouă-mbracă,
Șorțul alb de borangic,
Cizme roșii și ilic,
Tica, tac, tica, tac,
Și pornește către lac,
Către lac.

Trei frați care trăiesc prin muzică

Interviu cu frații Emil, Marc și Abel Puha din Micherechi

Frații Puha provin din una dintre cele mai numeroase familii din Micherechi. Cei trei băieți mai mari ai familiei Puha s-au îndrăgostit de acordeon, instrumentul la care tatăl lor, **Ilie Puha**, cântă de mic copil. Înzestrați de Dumnezeu cu un talent nativ, de câțiva ani încoace, băieții încântă inimile credincioșilor din biserica penticostală „Betel” din care fac parte, dar au cântat deja în mai multe biserici și din România.

Pasionat de acordeon

Cei trei frați, **Abel**, **Marc** și **Emil** sunt elevi ai Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Abel în anul acesta va termina clasa a 12-a. A învățat să cânte la acordeon de la vârsta de 9 ani. Auzindu-l pe tatăl său cântând la acest instrument a prins gustul muzicii și l-a rugat să-l învețe și pe el.

Abel: – Aveam nouă ani, când l-am auzit pe tata să cânte la acordeon. Mi-au plăcut foarte mult cântările și mereu îl întrebam: Tata, nu vrei să mă înveți și pe mine? M-a învățat să cânt prima dată cântări foarte simple. A fost un scurt timp când m-am lăsat un pic de cântat, dar tata m-a luat sub brațele lui și tot mi-a spus: cântă, cântă, cântă... Și de atunci îmi place foarte mult muzica. Îi mulțumesc foarte mult tatălui meu pentru că nu m-a lăsat atunci în pace și tot m-a bătut la cap.

De atunci în continuu învăț. Aveam 12 ani când prima dată am cântat în biserică singur. Îmi place mai mult muzica creștină, pentru că melodiile cântărilor pe care le cântăm sunt asemănătoare cu ale cântărilor ebraice.

Repetițiile le făceam seara de obicei, când ajungeam acasă, noi de la școală, el de la lucru. Umblăm să cântăm la biserici din România. Am fost deja să cântăm în zona Biho-rului, în Arad, Timișoara, Brașov, Suceava, Deva, Zalău, Baia Mare.

Cântecul mă relaxează, mă pune pe gânduri. Când am ceva probleme mă pun să cânt și parcă imediat trec toate gândurile, toate problemele. Ori de câte ori îmi amintesc de prima slujire la biserică, parcă mă văd cum tremuram, ca răciturile. Acum mă gândesc zâmbind cu o oarecare

bucurie în sufletul meu, pentru că chiar dacă începutul a fost mai slab mă bucur că acum reușesc să fac față. Pentru mine muzica înseamnă aproape tot.

Pentru mine muzica înseamnă eliberare

Marc este elev în clasa a 10-a. El nu cântă la niciun instrument, cântă doar cu vocea. Cântă cu vocea alături de frații săi de aproape patru ani.

Marc: – Eu nu cânt la niciun instrument, îmi valorific mai mult vocea. Am cântat la vioară, dar nu mi-a plăcut și am lăsat-o. Acum învăț la chitară, după ureche. Prima dată am cântat în grupul de copii de la biserica penticostală „Betel” din Micherechi. Cu tata cânt de vreo patru ani. Pentru mine, muzica înseamnă eliberare. Cânt ca să mă simt bine. În acest sens, adică de a îndrăgi muzica, tata ne-a ajutat foarte mult. Aș vrea

să învăț și eu la acordeon, vreau să însușesc măcar cunoștințele de bază. Sper că cu timpul voi înainta și eu.

Muzica îi fascinează pe cei ce o ascultă

Văzându-l pe Abel și pe tatăl său cât de frumos cântă la acordeon, Emil învață și el să cânte la acest instrument.

Emil: – Văzând pe fața lui Abel și a lui tata bucuria cu care au cântat, aceasta m-a cuprins și pe mine. Îmi place foarte mult să cânt la acordeon și am început să cânt tot mai mult. În domeniul cântării cu vocea m-a învățat tata, iar la acordeon mă ajută Abel. Noi, de obicei, când ne punem să cântăm nu mai noi trei ajungem să facem repetiții, surorile noastre cântă mai mult separat.

Dacă sunt supărat sau sunt fericit, muzica mă liniștește. Eu sunt convins, știu că muzica îi aduce mai aproape pe oameni. La școală deseori cântăm împreună și atunci observ că vin și alți tineri cu care nu prea ne cunoaștem și, în timp ce cântăm, ne înțelegem tot mai bine.

A. Cioca

Sărut mâna pentru masă!

O nouă rubrică gastronomică la „O voce românească”

Începând de vineri, 16 martie, emisiunea în limba română, „O voce românească” emisă din studioul radio de la Seghedin, va găzdui din două în două săptămâni o rubrică despre un domeniu cultural mai puțin exploatat: istoria gastronomiei românești. Rubrica se numește „Sărut mâna pentru masă” și este realizată de *Iulia Kaupert*, având-o ca invitat permanent pe *conf. dr. Mihaela Bucin*, dar, în curând, și pe alți iubitori de rețete, mâncăruri și artă gastronomică românească. Prima incursiune în gastronomia românească a avut ca temă o mâncare specifică și adecvată perioadei de post: mămăliga. Cu această ocazie, despre mămăligă, am putut afla, pe lângă multe lucruri interesante și amuzante, și următoarele date referitoare la originea cuvântului *cucuruz*: „Puțini își pot închipui că pe vremea lui Mihai Viteazul, deci înainte de 1600, nu existau lanuri de porumb în Europa de

est. Țăranii de atunci nu aveau culturi de tutun, cartofi, lucernă, bumbac sau rapiță. În schimb, erau numeroase lanurile de mei – mămăliga făcându-se din această cereală. Meiului i se mai spunea popular și *mălai*, de aici venind și porecla dată de sași și secui lui Mihai Viteazul – Mălai Vodă – deoarece ostașii lui, spre deosebire de lefegiii străini, mâncau mămăliga de mei. În Transilvania, *cucuruzul* se pare că începe să fie cultivat din 1611, cum găsim într-o lucrare apărută la Sibiu, în 1875. În românește, termenul *cucuruz*,

de origine latină, dar preluat din greacă, era folosit deja dinainte de apariția porumbului, pentru a denumi conurile brazilor. Forma acestui fruct i-a determinat pe primii cultivatori să-i spună și porumbului în același fel. De altfel, este cunoscută expresia lui Avram Iancu din 1848, când s-a adresat mulțimii de pe Câmpia Blajului astfel: „*Uitați-vă pe câmp, moșilor, sunteți mulți ca cucuruzii brazilor, suntem mulți și tari, căci cu noi este Dumnezeu!*”.

Următoarea ediție a rubricii „Sărut mâna pentru masă” va fi difuzată pe 30 martie și va cuprinde o poveste despre cafea și prăjituri, despre cafenele și cofetării românești.

Emisiunea „O voce românească” poate fi ascultată oricând pe internet, în arhiva Radiodifuziunii Maghiare, la adresa: roman.radio.hu (aici intrați la subcapitolul „hangtár”).

E.I.

Uroș Popon (1914–2012)

În ziua de 16 martie s-a stins din viață cel mai bătrân român din Cenadul Unguresc și poate chiar cel mai bătrân român din Ungaria. Uroș Popon ar fi împlinit la sfârșitul lunii aprilie vârsta de 98 de ani. A trecut la cele veșnice un om deosebit, cinstit, un credincios al bisericii ortodoxe și un bun român.

Născut la Cenadul Unguresc, în anul 1914, Uroș Popon a terminat școala primară în satul său natal și a învățat mai târziu meseria de frizer, muncește la Macău, mai apoi la Budapesta. Având doar mai bine de 20 de ani, trece granița, stabilindu-se în România. Din 1936 își îndeplinește țelul, deschizând două saloane de coafură-frizerie în București. Domnul Uroș s-a născut când a început primul război mondial și a prins mai multe regimuri. Până la urmă ajunge să muncească ca tipograf la „Scânteia” din București, după ce comuniștii îi confiscă saloanele și tot ce are. Din tipografie iese la pensie în anul 1976. A trăit în capitala României timp de 70 de ani. În 2007 s-a întors pentru totdeauna în satul său natal, petrecându-și ultimii 5 ani de viață printre rude și prieteni.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Curs de inițiere în limba română, la Budapesta

Institutul Cultural Român din Budapesta organizează începând cu data de 13 aprilie 2012, un curs de inițiere în limba română, pentru nivelul A1. Cursul va dura două luni, urmând să se încheie pe data de 12 iunie 2012.

Înscrierile la curs se vor face între 26 și 30 martie.

Cursul este format din 32 de ore, câte 4 pe săptămână. Costul integral al cursului este de 25.000 HUF, suma putând fi plătită în două rate.

Cursurile se vor ține la sediul Institutului Cultural Român din Budapesta (1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5).

Mai multe informații puteți obține la numărul de telefon: 06-1/383-26-93.

A.B.

„D’ale carnavalului” vestește primăvara la Budapesta

Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu prezintă vineri, 23 martie și sâmbătă, 24 martie, de la ora 19.00, pe scena Teatrului Național din Budapesta, spectacolul „D’ale carnavalului” în regia lui *Silviu Purcărete*. Nominalizat pentru cea mai bună regie la Gala Premiilor UNITER din acest an, spectacolul produs de Teatrul Național din Sibiu va fi prezentat la Budapesta în cadrul celei de-a XXXII-a ediții a Festivalului Primăverii / Budapesti Tavasz Fesztivál.

Spectacolul regizat de *Silviu Purcărete* la Sibiu este o montare fidelă a textului

scris de Ion Luca Caragiale și aduce pe scenă lumea carnavalului și a bălciului într-un vârtej de situații comice construite în jurul unor complicații amoroase. Scenele sunt construite viu, cu o forță populară, în care muzica originală compusă de *Vasile Șirli* devine un element decisiv în articularea mesajului. Tensiunea și misterul fiecărei replici sunt susținute prin jocul de lumini creat de regizor și de scenograful *Dragoș Buhagiar*, cel care semnează costumele și decorul din acest spectacol. Ca un factor inedit, muzica din spectacol este interpretată

live de actorii teatrului reuniți de această dată într-un ansamblu muzical: *Ema Vețean* (sax alto), *Veronica Arizancu* (sax alto), *Codruța Vasiu* (acordeon), *Emőke Boldizs* (flaut), *Eva Ungvari* (flaut), *Vlad Robaș* (vioară), *Tomohiko Kogi* (vioară), *Claudiu Fălămaș* (trompetă) și *Liviu Vlad* (tobe). Universul fascinant susținut de comicul de situație este construit prin jocul actorilor *Nicu Mihoc* (Nae Grimea), *Constantin Chiriac* (Iancu Pampon), *Adrian Matioc* (Mache Răzăchescu, „Crăcănel”), *Marius Turdeanu* (Iordache, călă la Girimea), *Liviu*

Pancu (Catindatul), *Cristian Stanca* (Ipistatul), *Cristina Ragos* (Didina Mazu), *Raluca Iani* (Didina Mazu), *Serenela Mureșan* (Didina Mazu), *Ofelia Popii* (Mița Baston), *Pali Vecsei* (un chelner) precum și *Mihai Coman*, *Florin Coșuleț*, *Adrian Neacșu*, *Cătălin Pătru*, *Edi Pătrașcu*, *Viorel Rață*, *Cristina Stoleriu*.

Reprezentarea de la Budapesta este un eveniment finanțat de Institutul Cultural Român și are loc în parteneriat cu Teatrul Național din Budapesta.

Regizorul *Silviu Purcărete* nu se află la prima vizită în Ungaria, fiind un in-

vitat obișnuit al Festivalului Shakespeare din Iula și al Festivalului Primăverii din Budapesta. Mai mult decât atât, *Silviu Purcărete* a montat în 2005, pe scena Teatrului Katona József, spectacolul „Troilus și Cressida” după Shakespeare.

Prețul unui bilet la spectacolul din Budapesta variază între 2000 și 6500 HUF (30 – 100 lei) în funcție de categoria locului. Mai mult decât atât, spectatorii vor avea șansa ca la finalul fiecărei reprezentații să se întâlnească în cafenea teatrului cu actorii și creatorii spectacolului.

Să ne pregătim atât în suflet cât și în trup pentru marea sărbătoare a Paștilor

Mulți creștini, nedând o prea mare importanță postului, îl țin fără tragere de inimă sau nu îl țin deloc. Și totuși, trebuie să primim postul cu bucurie, nu cu frică și părere de rău. Postul poate face foarte mult, mai ales când este însoțit de sora sa bună, care este rugăciunea. Suntem în postul premergător celei mai mari sărbători creștine, Învierea Mântuitorului Hristos. Astfel, se cuvine să dăm o atenție deosebită acestor zile de postire, pentru a întâmpina cu sufletul curat Sfintele Paști.

Bătrânii spun că pentru ei este o tradiție să postească

„Așa am fost învățați de mici copii, de la părinții noștri, și nu pot altfel. Pe lângă faptul că trebuie să fim atenți la mâncare în perioada postului, o mare atenție trebuie acordată rugăciunii și faptelor bune. Mai demult nici nu se pune problema în post să nu-l ții, când eram la școală, în perioada postului aveam program obligatoriu la biserică. Pe vremuri, toată familia ținea post, probabil era mai ușor de ținut că nu aveam prea multe de ales și nici prea multe pretenții. Acum avem posibilitatea să gătim mai multe feluri de gustări de post, a apărut la magazin tot felul de conserve și soia, etc. Dar nu am trăit noi tot cu bunătăți. Importanță e rugăciunea și, dacă te rogi, primești puterea necesară și pentru post. Postim pentru că păcătuim adesea, cu gândul, cu cuvântul și cu lucrul, chiar de am birui însă toate patimile, tot am mai avea nevoie de post,

spre a nu cădea din nou în aceleași păcate. Eu mă pregătesc pentru întâmpinarea Paștilor, vreau să mă spovedesc și să mă pot cumineca”, a spus Aurelia Becan din Cenadul Unguresc.

La bunica chiar și mâncarea de post e mai bună

„Postim pentru a putea birui patimile, pentru a crește în dragoste față de aproapele nostru și pentru a ne putea ruga lui Dumnezeu cu o inimă mai curată; postim pentru păcatele noastre, în semn de pocăință și de ascultare. Lipsirea pentru un timp de anumite alimente este cel mai mic lucru pe care suntem datori să îl facem în vremea postului. Mai ales în vremea postului, când sufletul nostru poate lucra mai cu putere, suntem datori să îndepărtăm din noi gândurile cele rele și porniile cele pătimășe.

Postim cu adevărat atunci când harul lui Dumnezeu se arată lucrător în noi, când ajungem să ne vedem păcatele, când scă-

„Vedeți cum Dumnezeu Se supără atunci când postul este disprețuit? Și nu puteți să vă închipuiți cât Se bucură El când ținem post. Moartea a intrat în om pentru că a nesocotit postul și este scoasă din el tot prin post.”

(Sfântul Ioan Gură de Aur)

păm de câte o patimă și când ne sunt mai dragi rugăciunea și liniștea și simțim că suntem mai buni și mai răbdători ca înainte.

Aceste săptămâni în care postim, ne rugăm, mergem la biserică și dăruim mâncare de post, sau dăm de pomană la săraci, nu sunt o încercare doar pentru suflet, ci și pentru organismul nostru obișnuit cu fripturi și ciorbe bogate. Acasă, mai ales la bunici la țară, nu se pune problema să nu ținem posturile. Îmi aduc aminte de multe ori când mergeam la bunica mea la Pîlu, cum mă aștepta aceasta cu cratița pe sobă, zicându-mi: »Mă-nânci, țuc-o maica? D-ai de post?«. Ziceam că nu-i bai, știam că orice ar fi trebuie să fie bun. Și în ziua de azi, dacă merg la bunica, chiar și o supă de post e întotdeauna mai bună decât orice. Acum postul se ține ușor căci se găsesc numeroase rețete pe internet, iar produse de post sunt la discreție în magazinele din România. Poate în Ungaria mai puțin”, ne-a destăinuit preoteasa Adela Negrău din Săcal.

De Paști aștept copii și nepoții

„Postul cel curat și adevărat este depărtarea de

păcate, înstrăinarea de patimi, dragostea cea către Dumnezeu, grija de rugăciune, îngrijirea de săraci și, sigur, este foarte important și să ne abținem de la bucate. Eu fiind singură este ușor să-mi găsesc de post, acum se găsesc de toate, numai bani să ai. Noi de mici am știut că dacă-i post, atunci trebuie să respectăm ceea ce ne spun părinții și biserica. Postul Mare al Paștilor e un pic mai lung și mai greu, dar la sfârșit ne pregătim de marea sărbătoare a creștinătății. Pregătirea pentru Paște înseamnă mai întâi curățenia și bucatele care se fac în casă. De curățenia de Paște orice gospodină trebuie să se îngrijească în timp util și să aibă

casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare. La mine, de sărbători, vin copiii și nepoții și abia îi aștept, sunt deja și străbunici. De Paște, nu lipsesc de pe masă ouăle roșii, șunca și cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la biserică are loc Prohodul Domnului. Mai demult stăteam în biserică toată ziua în Sfânta Vinere Mare. După slujba de Înviere de la miezul nopții de sâmbătă spre duminică are loc prima masă de Paște, când familia este împreună”, a mărturisit Ana Rocsin din Micherechi.

A.C.

Rugăciunea Sf. Efrem Sirul (Rugăciunea Postului Mare)

„Doamne și Stăpânul vieții mele,

duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert nu mi-l da mie.

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, robului Tău.

Așa Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor.

Amin”.

Castelul lui Dracula i-a captivat pe irlandezi de Sf. Patrick

Arhiducele Dominic Habsburg le-a povestit irlandezilor din North Salem, adunați la biblioteca orașului în ziua Sf. Patrick, cum a crescut el, copil fiind, în Castelul lui Dracula și cum familia lui a reintrat în posesia acestuia în 2009, la câteva decenii după ce regimul comunist i l-a confiscat, relatează site-ul LoHud.com.

Irlandezii din orașul american s-au adunat la biblioteca orașului pentru a gusta din bucate tradiționale, dar în același timp au fost fascinați de povestea care nu avea nimic de-a face cu Ziua Sf. Patrick și chiar mai puțin cu identitatea irlandeză, scrie Agerpres. Unul din vecinii lor, care se întâmplă să fie membru al familiei regale din România, a fost de acord să le spună povestea castelului, scrie sursa citată. Și, cum mulți dintre cei prezenți nu mai auziseră cum acest tată a trei copii din North Salem, în vârstă de 74 de ani, a ajuns

să dețină castelul Dracula, nimeni nu a părut să-și dea seama că aceasta nu avea o temă irlandeză. Dominic Habsburg a captivat audiența, povestind cum și-a petrecut anii de școală elementară în unul din cele mai faimoase castele din Europa, cu mama sa, Principesa Ileana a României. El a adăugat că atunci când era copil nu a știut niciodată de legenda lui Dracula și nici de asocierea cu acesta a casei în care locuia. De fapt, a precizat el, castelul personalității istorice pe care se bazează

mitul lui Dracula – Vlad Țepeș – se află la câțiva zeci de kilometri de Castelul Bran și acum nu mai este decât o grămadă de ruine. Habsburg și familia sa au fost expulzați din castelul lor în 1948 de către comuniști și au trăit în Argentina înainte de a se muta în America, notează sursa citată. Abia în 2009 castelul a fost retrocedat lui Dominic și celor două surori ale sale. În prezent, castelul este o atracție turistică de top în România, cu 550.000 de vizitatori anual.

Trupa Mandinga va reprezenta România la Eurovision

Trupa Mandinga va reprezenta România la Eurovision 2012, cu piesa „Zaleilah”, compusă de Costi Ioniță. Melodia a ieșit câștigătoare la selecția națională, care a avut loc

sâmbătă, 10 martie, la TVR, în baza notelor acordate de juriu și prin televoting. În urma televotului, pe primele trei locuri s-au clasat: Mandinga (12 puncte), Cătălin Josan (10 puncte) și

Ioana Anuța (8 puncte). Trupa Mandinga va reprezenta România în semifinala Eurovision, pe 22 mai, la Baku, Azerbaidjan. Finala Eurovision va avea loc pe 26 mai.

Românii își fac rezervări la mănăstiri pentru minivacanța de Paște

Cu o lună înainte de Paște, mănăstirile din toată România se pregătesc să își primească oaspeții. Tot mai mulți români caută mănăstirile pentru această minivacanță, mai ales că prețurile sunt accesibile chiar și pentru cei cu venituri mai mici. Motivele pentru care tot mai mulți români aleg mănăstirile ca destinație pascală sunt bucatele alese, mesele tradiționale și odihna, spun cei din Gorj.

Și în Moldova, mănăstirile sunt gata să își primească oaspeții. O noapte de cazare la Mănăstirea Neamțului, de exemplu, costă 100 de lei. Nici pensiunile situate în apropierea mănăstirilor moldovenești nu duc lipsă de clienți. Locurile din pensiuni și mănăstiri pentru petrecerea sărbătorilor pascale au fost rezervate încă de la începutul anului.

Concert Ștefan Bănică Jr. la Arad

După aproape 10 ani, Ștefan Bănică junior va fi prezent din nou la Arad, într-un mega concert la club Renaissance.

În perioada 23–24 martie, Club Renaissance va organiza o serie de evenimente dedicate primăverii, în ceea ce se numește „Festivalul primăverii”. Printre numeroșii artiști invitați se numără și Ștefan Bănică Jr. După cum anunță și site-ul oficial al artistului, acesta va avea loc în data de 23 martie, într-o seară de vineri.

Mai multe detalii puteți găsi pe site-ul clubului: www.clubrenaissance.ro.

TV

Happy Hour

Vineri, 23 martie, ora 17.45, ProTV

Neobositul Cătălin Măruță, prezentatorul Happy Hour, se are tot timpul idei multe și năstrușnice, care vor ține cu siguranță vedetele autohtone cu ochii-n patru. „Happy Hour” prezintă vedete care își spun povestea vieții: veți afla ce înseamnă să fii cu adevărat la pământ și cum poți să o iei de la capăt când nu mai ai decât amintiri și datorii.

Roșcovanul

Sâmbătă, 24 martie, ora 16.45, Kanal D

În toamna anului 1944, când „țara fierbe și lumea se agită”, Mihai, orfan de război și ucenic de cizmărie (ca viitor șef al Statului), nu are însă și norocul acestuia de a găsi la timp „legătura cu mișcarea”. Refuzat ca voluntar, o apucă pe căi greșite spre... școala de corecție. De aici îl recuperează utechiștii care îi redau echilibrul și îi arată noul drum în viață.

Ion

Blestemul pământului

(Sâmbătă, 24 martie, ora 15.45, Pro Cinema)

Blestemul iubirii

(Duminică, 25 martie, ora 16.15, Pro Cinema)

Ion, un țăran sărac din satul Prislop, vrea să intre și el în rândul celor bogați. Planul său este de a-l sili pe Vasile Baci, unul dintre bogătașii satului, să i-o dea de soție pe fiica sa, Ana, și, o dată cu ea, și pământurile. Ana rămâne însărcinată, iar Ion așteaptă momentul tocmeții. În același timp, Ion e îndrăgostit pătimaș de Florica, o fată frumoasă, dar săracă. Ion ar dori și zestrea Anei și iubirea Floricăi. Până la urmă, Ion se căsătorește cu Ana, care, disprețuită de toți, se va sinucide, iar Florica se căsătorește cu un fecior bogat, Gheorghe Buluc, pe care însă nu-l iubește. Ion, încercând într-o noapte să se strecoare în patul ei, va cădea răpus de loviturile lui Gheorghe. Ecranizare (în anul 1979) după romanul „Ion”, de Liviu Rebreanu.

ION

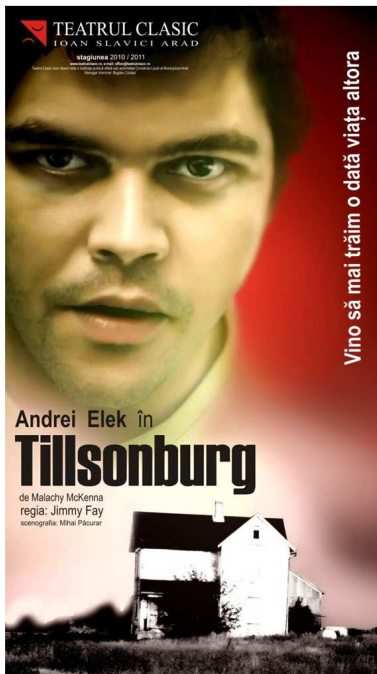
TEATRU

TEATRUL CLASIC „IOAN SLAVICI” ARAD

„Orchestra Titanic”, de Hristo Boytchev
Sâmbătă, 24 martie, ora 19.00, sala mare
Regia – Alexander Hausvater

„Anonimul venețian”, de Giuseppe Berto
Duminică, 25 martie, ora 19.00, sala mare
Regia – Ion Ardeal Ieremia

„Tillsonburg”, de Malachy McKenna
Joi, 29 martie, ora 19.00, sala Studio
Regia – Jimmy Fay (Irlanda)

TEATRUL „REGINA MARIA”, ORADEA

„Întâmplări cu Scufița Roșie”,
după Charles Perrault
Sâmbătă, 24 martie, ora 11.00 – Sala Arcadia
Regia artistică – Ecaterina Mihăescu-Păun

„Scripcarul pe acoperiș”,
după Shalom Alecheim
Marți, 27 martie, ora 19.00 – Sala Mare
Regia artistică – Korcsmáros György

„Naiul fermecat”, de Florin Stan
Miercuri, 28 martie, ora 11.00 – Sala Arcadia
(spectacol organizat pentru grădinițe și școli)
Regia artistică – Florin Stan

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

26 MARTIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

27 MARTIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

28 MARTIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 MARTIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 MARTIE, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

31 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice, Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara. 17.55: Încheiere

1 APRILIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 28 martie 2012 (m1 ora 12.55)

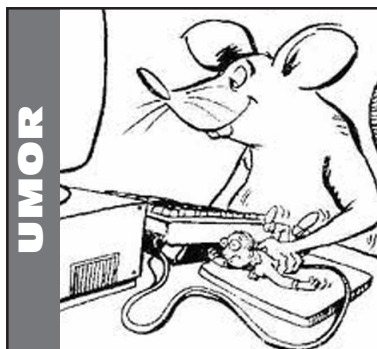
Reluare: joi, 29 martie 2012 (Duna Tv 6.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

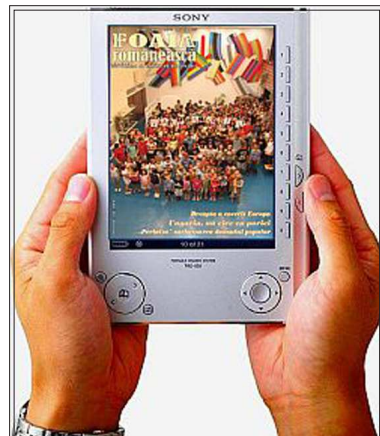
De data aceasta, în emisiunea dedicată comunității românești din Ungaria vă prezentăm volumul lansat în aceasta lună cu titlul: „Cu-vântul vieții, meditații biblice”. Autorii sunt Maria și Ștefan Cioca, originari din Chitighaz. Tot în această ediție a Ecranului nostru o să vă călăuzim la concertul de la Julia al formației Misteria Carpatica, o trupă românească din Valea Timocului, Serbia.

Realizator: **Tiberiu Boca**

Nu răspundem pentru eventuale
modificări în programele radio și tv!

UMOR

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

Casă de vânzare la Chitighaz

Vând casă cu mansardă, comfort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Julia, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

Tata lua „clănetul”, Ioanea fluierul și cântau...

Amintiri despre regretatul fluieraș Ioan Bandula din Chitighaz

Ioan Bandula din Chitighaz, fluierașul satului, cum îi ziceau românii din localitate, a fost unul dintre puținii români din Ungaria care au mai cunoscut tainele unui instrument străvechi: fluierul. Fluierul a ocupat un loc aparte în viața spirituală a poporului român fiind, așa cum au remarcat toți cei care s-au aplecat asupra acestui străvechi instrument, cel mai apropiat și cel mai drag sufletului omului din popor, fie el păstor sau plugar, tânăr sau împovărat de ani. Un loc aparte a ocupat fluierul și în sufletul lui Ioan Bandula, la bătrânețe, devenind mângâierea lui, nelipsindu-se de el oriunde s-a dus. Ioan Bandula a locuit o viață întreagă în localitatea Chitighaz și și-a dedicat cei mai frumoși ani muncind ardeleneste, adică temeinic... și înveselind prietenii și dansatorii cu cântecele sale. S-a stins din viață la 1 februarie 2012, lăsând în urmă fluierul și doinele sale, însă ducând cu el taina interpretării la acest instrument străvechi.

Ioan Bandula s-a născut la Chitighaz, pe 26 decembrie 1939, iar la vârsta de șase ani primește de la tatăl său primul fluier, în familie fiind o tradiție cântatul la acest instrument. A contribuit până în ultimele clipe ale vieții sale la păstrarea valorilor muzicale locale. Însă doar atunci ne dăm seama ce valoare a reprezentat pentru comunitate un om, când îl pierdem și nu are cine să-l înlocuiască.

„Fluierul pentru mine e sănătate și, mai ales, muzica populară. Trupul se hrănește zilnic cu mâncare, însă sufletul îl hrănești cu muzică”, a spus Ioan Bandula stând de vorbă odată cu el.

În rândurile de mai jos, o profesoară pensionară, sora și fiul lui Ioan Bandula ne evocă amintirea „fluierașului” din Chitighaz.

O lacrimă pentru Ioan Bandula

Maria Sarca Zombai, profesoară pensionară: – Pentru fiecare om plecat dintre noi trebuie să vărsăm o lacrimă pentru că oricare român, oricare om, din această comunitate este prețios, dar când dispăre un om de excepție, care a încercat să facă un pic mai mult, sau a știut ceva ce majoritatea nu știe, ne doare parcă mai tare sufletul. Ne doare și pierderea lui și faptul că nu are cine

să-l înlocuiască. Pot să spun că ne doare inima, pentru că am pierdut ultimul artist popular amator. Ioan Bandula s-a stins din viață și a dus odată cu el taina și știința lui de a cânta la fluier foarte, foarte frumos. Doinele lui sunau din adâncul inimii, n-ai putut face să nu-l asculți. Dar cei care nu ne pricepem destul de bine la arta muzicală tradițională nu ne putem da seama ce comoară a fost acest om pentru satul nostru. Renumitul muzicant Sebő Ferenc, culegător de muzică populară și bun cunosător al culturii muzicale a românilor din Ungaria, în anul 1984 a înregistrat și a redactat pe un disc cântece cântate la fluier de Ioan Bandula, discul având titlul „Magyarországi román népzene” (Muzică populară românească din Ungaria). Câteva din melodiile lui Ioan Bandula sunt înregistrate și în fonoteca românilor din Ungaria. A cântat de mic pe la jocuri, a cântat dansatorilor, iar din 1972 a participat tot mai intens la diferite festivaluri. La orice eveniment al românilor din localitate el a fost nelipsit cu cântecul lui simplu și autentic. Vara trecută, la Festivalul Pogăcițelor am fost și eu prezentă când a

cântat și îmi amintesc că sclipea pe scenă mai mult ca niciodată, iar publicul îi absorbea parcă cântecul. Îl regretăm pe artistul amator Ioan Bandula, dar regretăm și faptul că a mai plecat un român bun dintre noi.

Amintiri din copilărie

Maria Bandula Abrudan (sora lui Ioan Bandula): – Fratele meu de mic copil a fost atras de cântecele populare, iar la 6 ani a primit de la tata un fluier. Când eram noi copii nu aveam televizor și nici radio. Seara ascultam povești sau ascultam cântecele și doinele pe care ni le cânta tata. Fratele meu a învățat de mic să cânte, fără să facă școală de muzică. Tata cânta cu el și-i spunea când nu face bine. Vară sau iarnă, indiferent ce anotimp era, când aveau un pic de timp, tata lua „clănetul”, Ioanea fluierul și cântau. Îmi aduc aminte că instrumentele nu lipseau de la ei din traistă nici când mergeam afară la lucru. Eu eram mai mică, nu înțelegeam de ce își duc cu ei fluierul la muncile câmpului. Când făceam o pauză să mâncăm, ei își luau fluierul și așa de frumos mai cântau de răsunat tot câmpul. Aveam afară în hotar și o colibă și când era de lucru mai stăteam la colibă, iar seara

cântecul lor se auzea până departe. De la tata a învățat să-și cânte în fluier dorurile și să lase urmașilor peste veac cultura și tradițiile. Așa cum el a deprins arta interpretării melodiilor tradiționale, a căutat să împărtășească și altora darul său. Nu prea i-a reușit, că doar nu toți oamenii știu cânta. Mulți horesh, da' nu prea știu ce.

Fluierul lui Bandula nu va ajunge în vitrină

Ioan Bandula junior: – Tata a fost un om simplu, mai retras un pic, iar fluierul i-a fost într-un fel tot timpul tovarăș, la singurătate, la bucurie, la supărare. Țin minte că îmi povestea când eram mai mic, cum a cântat el cu bunicul meu. Fiindcă era mic de statură, nu prea se vedea pe scenă de dansatorii care jucau și a fost pus să cânte sus pe un scaun. Când am fost mai mic a încercat el să mă îndrume spre școala de muzică, am și încercat un an, dar vă spun drept că nu mi-a plăcut să cânt. Însă există o zicală că „sângele apă nu se face”, iar copiii mei sunt destul de talentați. Cel mic este de opt ani, iar cel mare de 12 ani și ambii sunt dansatori și sunt interesați și de muzică. Cred că fluierul bunicului lor va ajunge în mâini bune, nu va trebui pus în vitrină. **A.B.-T.B.**